

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵԼԱՌՈՒՄԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՀԵՏԸՆԴՈՒՆՄԱՆ (ՌԵԱԴՄԻՍԻԱՅԻ) ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

18 մարտի 2022 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմայանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչ՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության միգրացիոն ծառայության պետ Ա. Ղազարյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Բելառուսի Հանրապետության կառավարության միջև հետընդունման (ռեադմիսիայի) մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտա-

վորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2022 թվականի փետրվարի 3-ի N 120-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2021 թվականի հոկտեմբերի 8-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Բելառուսի Հանրապետության կառավարության միջև հետընդունման (ռեադմիսիայի) մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2022 թվականի փետրվարի 4-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Բելառուսի Հանրապետության կառավարության միջև հետընդունման (ռեադմիսիայի) մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2021 թվականի հոկտեմբերի 8-ին Մինսկ քաղաքում՝ անօրինական միգրացիայի և անդրսահմանային կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի հարցերում փոխադարձ համագործակցության ամրապնդման և Կողմ պետություններից յուրաքանչյուրի ինքնիշխան իրավունքը հարգելով՝ Կողմերի օրենսդրությանը համապատասխան, իրենց տարածքում կամ դրանով օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց անօրինական միգրացիայի համար պատասխանատվություն սահմանելու նպատակով:

2. Համաձայնագրում հղում է կատարվում՝ ա) 1951 թվականի հուլիսի 28-ի՝ «Փախստականների կարգավիճակի մասին» կոնվենցիային և 1967 թվականի հունվարի 31-ի՝ «Փախստականների կարգավիճակի մասին» արձանագրությանը (Հայաստանի Հանրապետությունը կոնվենցիային և արձանագրությանը միացել է Գերագույն Խորհրդի 1993 թվականի ապրիլի 12-ի Հ.Ն-0797-Ո որոշմամբ), բ) 1984 թվականի դեկտեմբերի 10-ի՝ «Խոշտանգումների և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի ու պատժի դեմ» կոնվենցիային (Հայաստանի Հանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 1993 թվականի հոկտեմբերի 13-ից), գ) 1966 թվականի դեկտեմբերի 16-ի՝ «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրին (Հայաստանի Հանրապետության համար ուժի մեջ է մտել 1993 թվականի սեպտեմբերի 23-ից):

3. Հայաստանի Հանրապետությունը փոխադարձության հիման վրա Համաձայնագրով ստանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ պարտավորությունները.

3.1. ապահովել, որ Համաձայնագրի կիրարկման նպատակներով Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինները մյուս Կողմի իրավասու մարմինների հետ փոխգործակցեն անմիջականորեն (հոդվ. 2, կետ 3),

3.2. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության միզբացիոն ծառայությունն ուսումնասիրի Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների, երրորդ պետությունների քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց առնչությամբ հետընդունման վերաբերյալ հայցերը, ինչպես նաև ուղարկի Բելառուսի Հանրապետության քաղաքացիների, երրորդ պետությունների քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց առնչությամբ հետընդունման, տարանցման վերաբերյալ հայցեր (հոդվ. 2, կետ 5),

3.3. որպես հայցվող Կողմ՝ ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը հայցող Կողմի պետության իրավասու մարմնի հայցով ընդունի այն անձանց, որոնք հայցող Կողմի պետության տարածք մուտք են գործել կամ այդ պետության տարածքում գտնվում են օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքա-

ցիություն չունեցող անձանց մուտքի, ելքի և գտնվելու հարցերին առնչվող՝ Բելառուսի Հանրապետության օրենսդրության խախտմամբ, եթե պարզվել է, որ նրանք հայցվող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներ են կամ հայցող Կողմի պետության տարածք մուտք գործելուց հետո զրկվել են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունից և չեն ստացել այլ պետության քաղաքացիություն (հոդվ. 3, կետ 1),

3.4. եթե Համաձայնագրի 1-ին Հավելվածով նախատեսված փաստաթղթերից ոչ մեկը չի կարող ներկայացվել, ապա ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինները պայմանավորվեն մյուս Կողմի իրավասու մարմինների հետ հետընդունման ենթակա անձի հետ հայցող Կողմի պետության տարածքում հարցազրույց անցկացնելու մասին՝ նրա քաղաքացիության մասին Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածին համապատասխան տեղեկություններ ստանալու նպատակով (հոդվ. 3, կետ 3),

3.5. որպես հայցվող Կողմ՝ ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունը կամ հյուպատոսական հիմնարկը հնարավորինս սեղմ ժամկետներում, սակայն հարցազրույցն անցկացնելու օրվանից 10 (տասը) օրացուցային օրը չգերազանցող ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության և հայցող Կողմի պետության իրավասու մարմիններին գրավոր ծանուցի հարցազրույցի արդյունքների մասին (հոդվ. 4, կետ 4),

3.6. որպես հայցվող Կողմ՝ ապահովել, որ հիմքերի առկայության դեպքում Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունը կամ հյուպատոսական հիմնարկը հետընդունման ենթակա անձին տրամադրի Հայաստանի Հանրապետության տարածք մուտք գործելու համար անհրաժեշտ փաստաթուղթ, որի գործողության ժամկետը դրա տրամադրման օրվանից կազմում է 30 (երեսուն) օրացուցային օր (հոդվ. 4, կետ 5),

3.7. որպես հայցվող Կողմ՝ ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը հայցող Կողմի պետության իրավասու մարմնի հայցի հիման վրա ընդունի երրորդ պետության քաղաքացուն կամ քաղաքացիություն չունեցող անձին, որոնք հայցող Կողմի պետության տարածք մուտք են գործել կամ Բելառուսի

Հանրապետության տարածքում գտնվում են օտարերկրյա քաղաքացիների և քաղաքացիություն չունեցող անձանց մուտքի, ելքի և գտնվելու հարցերին առնչվող՝ մյուս Կողմի օրենսդրության խախտմամբ, եթե ներկայացվեն Համաձայնագրի 5-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված ապացույցներ (հոդվ. 5, կետ 1),

3.8. չկիրառել Համաձայնագրի 5-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված հետընդունման պարտավորությունը, եթե երրորդ պետության քաղաքացին կամ քաղաքացիություն չունեցող անձն օրինական հիմքերով ժամանել է հայցող Կողմի պետության տարածք ոչ վիզային կարգով՝ միջազգային պայմանագրին համապատասխան, որի մասնակից է հայցող Կողմի պետությունը, հայցող Կողմի պետության տարածք ժամանելուց անմիջապես առաջ գտնվել է բացառապես հայցվող հայկական Կողմի պետության տարածքում միջազգային օդանավակայանի տարանցիկ գոտում, մուտք գործելու պահին ունեցել է հայցող Կողմի պետության լիազորված մարմնի կողմից տրված բնակության վավերական թույլտվություն (հոդվ. 5, կետ 2),

3.9. այն դեպքում, երբ երրորդ պետության քաղաքացին կամ քաղաքացիություն չունեցող անձը չունի անձը հաստատող փաստաթուղթ, և այդ անձի քաղաքացիության կամ մշտական բնակության պետության լիազորված մարմնի կողմից այդպիսի փաստաթղթի տրամադրման հնարավորություն չկա, հետընդունման վերաբերյալ հայցին տրված դրական պատասխանն ստանալուց հետո ապահովել, որ հայցող Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը հայցվող Կողմի պետության տարածք մուտք գործելու համար այդ անձին տրամադրի հետընդունման նպատակով ուղևորության փաստաթուղթ, որի ձևը սահմանված է Համաձայնագրի 4-րդ Հավելվածով, որը հայցվող Կողմի համար ընդունելի է իր տարածք մուտք գործելիս (հոդվ. 6),

3.10. որպես հայցվող Կողմ՝ ապահովել, որ երրորդ պետությունների քաղաքացիների կամ քաղաքացիություն չունեցող անձանց առնչությամբ հետընդունման վերաբերյալ հայցն ստանալու օրվանից 30 (երեսուն) օրացուցային օրվա ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը տա այդ անձանց ընդունելու համաձայնություն կամ հիմնավորված կերպով մերժի նրանց ընդունել, եթե

Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմնի կողմից պարզվի, որ բացակայում են Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետով և 5-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված անհրաժեշտ պայմանները (հոդվ. 7, կետ 4, մաս 1),

3.11. երաշխավորել, որ հետընդունման ենթակա անձանց անձնական տվյալները, որոնք, Համաձայնագրի իրականացման հետ կապված, փոխանակում կամ միմյանց փոխանցում են Կողմերի պետությունների իրավասու մարմինները, Հայաստանի Հանրապետությունում կլինեն պաշտպանված՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և այն միջազգային պայմանագրերին համապատասխան, որոնց մասնակից է Հայաստանի Հանրապետությունը (հոդվ. 14, կետ 1) և այլն:

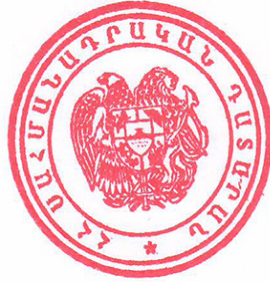
4. Սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետության և Բելառուսի Հանրապետության տարածքներում առանց թույլտվության գտնվող անձանց փոխանցման, ընդունման և վերադարձման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները համահունչ են Սահմանադրության 13-րդ հոդվածով ամրագրված՝ միջազգային իրավունքի հիման վրա՝ Բելառուսի Հանրապետության հետ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված արտաքին քաղաքականության իրականացման նպատակին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Բելառուսի Հանրապետության կառավարության միջև հետընդունման (ռեադմիսիայի) մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

18 մարտի 2022 թվականի
ՍԴՈ-1642